

мінеральними добривами і фунгіцидами, поливом різною водою, удобренням органічними добривами, компостами, вмістом вигрібних ям тощо.

Найвище мікробне обсіювання нами встановлено у коренебульбоплодах, що обумовлено їх забруднення ґрунтом, який, як відомо, значно населений мікробами. З вказаної групи рослин найбільш обсіяними мікроорганізмами були картопля і буряк, відповідно $8,6 \times 10^4$ і $7,6 \times 10^4$ мікроорганізмів у 1 г. Редька і морква містили приблизно однакову кількість мікроорганізмів ($7,4 \times 10^4$ - $7,8 \times 10^4$ в 1 г).

У групі капустяних вміст мікроорганізмів знаходився в межах $2,2 \times 10^2$ - $3,8 \times 10^2$ в 1 г, причому менше забрудненою була білокачанна капуста і вище цвітна і червонокачанна.

Забруднення салатних рослин мікроорганізмами незначно відрізнялося від забруднення капусти. Так, помідори містили $2,6 \times 10^2$ КУО/см², огірки – $5,4 \times 10^2$, перець солодкий – $4,6 \times 10^2$ і цибуля ріпчаста – $2,0 \times 10^2$ КУО/см². Відносно цибулі ріпчастої, то звертає на себе увагу той факт, що її мікробне забруднення було дещо нижчим, ніж інших рослин, хоча й вона також контактує, як і коренебульбоплоди, із землею. Це, на нашу думку, обумовлено фітонцидною активністю цибулевих рослин, що приводить до зниження обсіювання мікробами.

Вище, ніж салатні рослини, були обсіяні мікроорганізмами баштанні культури. Так, кабачки містили $2,6 \times 10^3$ мікробних клітин/см², дині – $1,8 \times 10^3$ і кавуни – $1,6 \times 10^3$ мікробних клітин/см².

Найчистішими, відносно інших рослинних харчових продуктів, виявилися фрукти. Так, на яблуках нами було виявлено $2,0 \times 10^2$ КУО/см², грушах – $1,9 \times 10^2$ КУО/см² і винограді – $1,8 \times 10^2$ КУО/см².

Рослинна продукція, яка реалізується на ринках, в різній мірі забруднена мікроорганізмами, найвища кількість мікроорганізмів виявлена в коренебульбоплодах, далі йдуть в порядку мікробного зменшення баштанні культури, капустяні і салатні і найменше контамінованими виявилися фрукти.

УДК 637.05

Захарчук М.В., студентка II курсу магістратури напряму підготовки 211- «ветеринарна медицина»,

Науковий керівник – Супрович Т.М, доктор с.-г. наук, професор
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВИВЧЕННЯ ІМУНОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ КОРИВ ПРИ ХЛАМІДІОЗИ

Актуальність теми. Серед чисельної інфекційної патології людей і тварин велику питому вагу займають антропозоозні і зоозні хламідійні інфекції, які є серйозною медико-ветеринарною проблемою. Хламідіози – це група контагіозних захворювань тварин, птиці та людей, які спричиняються антигеноспорідними і морфологічно схожими мікроорганізмами – хламідіями. Хламідіоз великої рогатої худоби нині набув значного поширення. У тваринницьких господарствах можуть навіть і не здогадуватись про те, що їхня корова, є хламідієносієм, і, разом з тим, ця корова – активне джерело збудника інфекції.

Хламідіоз великої рогатої худоби має й інші назви: ензоотичний аборт, вірусний аборт корів, епізоотичний аборт ВРХ. Але є одна, неофіційна, але дуже показова й інформативна назва цього захворювання – «хвороба-невидимка». Багатогранність клінічних форм прояву, схильність до абортивного і навіть латентного перебігу створюють труднощі при діагностиці хвороби.

Метою досліджень було проаналізувати результати серологічного дослідження проб крові від корів з ознаками захворювання, та визначити гематологічні і біохімічні показники крові корів після щеплення вакциною проти хламідіозу великої рогатої худоби «ХламідіоВак».

Матеріали і методи досліджень. Серологічну діагностику хламідіозу проводили за допомогою реакції зв'язування комплементу. Використовували набори Херсонської біофабрики. Кров для серологічних досліджень брали з яремної вени в одноразові шприці і разом з супровідними відомостями доставляли в лабораторію. Діагноз на хламідіоз вважали підтвердженим лабораторними дослідженнями та встановлення наростання титру антитіл в два і більше рази при дослідженні сироваток крові тварин, які абортували.

Результати дослідження. Для серологічної діагностики хламідіозу у 2020 році було відправлено спочатку 20 парних проб сироватки крові від корів усіх вікових груп з підозрою на хламідіоз, пізніше 10 парних проб від телят також усіх вікових груп з підозрою на захворювання. Результати серологічного дослідження виявили наявність антитіл у половини досліджених корів з підозрою на хламідіоз і у одного теля. Титр хламідійних антитіл у крові теля був 1:15. Відповідно до Інструкції Державного департаменту ветеринарної медицини щодо заходів з профілактики та боротьби з хламідіозом сільськогосподарських тварин, виявлення антитіл у сироватках крові в титрах 1:5, 1:10 і вище є підставою для підозри на хламідійну інфекцію.

В господарстві тварини, які за результатами серологічного дослідження виявилися здоровими, були щеплені вакциною проти хламідіозу ВРХ. Використовували вакцину «ХламідіоВак» Армавірської біофабрики. Вакцина викликає формування імунітету у великої рогатої худоби через 20 – 25 днів після разового введення і тримає 12 місяців. Вакцину вводили по 3 мл підшкірно.

Про реактогенність вакцини судили за загальним станом тварини, температурою тіла, запальною реакцією в місці введення біопрепарату, а також за рівнем імунної реакції організму. Результати вивчення динаміки гематологічних показників виявило, що вміст еритроцитів і гемоглобіну у щеплених корів знаходився в на рівні показників невакцинованих тварин. Кількість лейкоцитів на 21 добу збільшилась на 15%. Також було встановлено, що загальна кількість лімфоцитів почала збільшуватися вже на 7 добу після щеплення і сягало у корів $7,7 + 0,1 \cdot 10^9/\text{л}$ (контроль – $6,4 + 0,2 \cdot 10^9/\text{л}$). Збільшення загальної кількості лімфоцитів продовжувалося до 21 доби після щеплення і цей показник сягнув у щеплених тварин $8,01 + 0,2 \cdot 10^9/\text{л}$.

Вміст загального білка в сироватці крові корів при вакцинації їх проти хламідіозу достовірно збільшувався на 10%.